

[Qvist Jørgensen]

siveres eller styrkes eller noget andet i stedet for?

Kirkegaard (KF):

Da opgaver vedrørende statens bibliotek og trykkeri for blinde for nogle måneder siden blev overflyttet fra socialministeriet til kulturministeriet, blev det hermed markeret, at løsningen af opgaver vedrørende informationsmuligheder for blinde, svagsynede og andre læsehandicappede var en del af den samlede kulturpolitik i Danmark. Det er således kulturpolitik og ikke socialpolitik, vi skal drøfte her i dag. Vi er godt tilfredse med, at det er sådan.

Det er da også udmærket og naturligt, at vi nu et stykke tid efter denne ændring får en redegørelse fra den ansvarlige minister. Vi vil gerne takke for redegørelsen, som på en udmærket måde beskriver den øjeblikkelige situation og i øvrigt orienterer om ministerens hensigter vedrørende den fremtidige udvikling. Man får af redegørelsen et klart indtryk af, at ministeren har prioriteret løsningen af denne opgave højt og fortsat agter at prioritere opgaven højt. I det konservative folkeparti støtter vi fuldt ud denne prioritering.

Kulturpolitik har man i et kultursamfund, og et kultursamfund er bl.a. karakteriseret ved omsorg for handicappede medborgere.

Målet må være, at samfundet i videst muligt omfang kompenserer for de ulemper, som det pågældende handicap fører med sig. På dette konkrete område må målet således være, at informationsmulighederne for blinde, svagsynede og andre læsehandicappede er af samme omfang som for deres ikke-handicappede medborgere. Dette mål kan vi ikke nå her og nu. Både tekniske hindringer og trods alt begrænsede økonomiske ressourcer stiller sig hindrende i vejen – ja, man vil næppe i virkeligheden nogen sinde nå til en total ligestilling – men det betyder ikke, at vi skal tabe målet af syne, tværtimod skal vi stedse stræbe efter at komme målet så tæt som overhovedet muligt.

Redegørelsen rummer bl.a. en beskrivelse af de forskellige grupper af læsehandicappede. Der er en klar tendens til at medregne flere og flere grupper til den kategori af læsehandicappede, som har behov for andre informationsmuligheder end den øvrige be-

folkning. Samtidig hermed har den tekniske udvikling medført, at man gennem anvendelse af bl.a. lydmaterialer har langt større muligheder for at komme læsehandicappede til hjælp. Punktskriftsmaterialer spiller naturligvis stadig en stor rolle og skal stadig stå til rådighed. Det er dog trods alt en ret begrænset del af de læsehandicappede, som anvender punktskrift. Men dette, at det er en beskeden andel, må dog ikke på nogen måde tjene som undskyldning for ikke at forsøge at finde midler til bl.a. udskiftning af punkt-skriftsapparat på statens bibliotek og trykkeri for blinde.

Jeg vil gerne pege på et problem, som i særlig grad rammer de læse- og sprogetardede. De kan ikke i samme omfang som de blinde og svagsynede trække på lydmaterialer fra statens bibliotek og trykkeri for blinde. Det er der også andre grupper der ikke kan. Dette er meget uheldigt, og vi må bestrebe os på snarest at nå en situation, hvor hele produktionen af lydmaterialer står til rådighed for alle lånere, som har behov herfor. Men så længe produktionen ikke er tilstrækkelig til at dække behovet, skal vi selvfølgelig først og fremmest tilgodese de grupper, der har det sværeste handicap, de må ikke stilles svagere. Men det er ikke nogen ideel situation.

Når anvendelse af lydbøger i stærkt stigende omfang og i øvrigt med stor pædagogisk effekt indgår i undervisningen af læsere-tarderede børn og voksne, må man forvente, at efterspørgslen fra ikke mindst denne gruppe vil være stærkt stigende. Det skal vi ikke være kede af, tværtimod, det er noget overordentlig positivt, men så må vi også snarest kunne tilgodese denne gruppes behov; ændringen af ophavsretsloven i 1985 var i øvrigt et betydeligt skridt på vejen.

Det er glædeligt at kunne konstatere, at man i næsten alle kommunerne har direkte adgang til lån af lydbøger, men som jeg har læst redegørelsen, ser det ud til, at man i nogle ganske få kommuner ikke har denne adgang. Forhåbentlig er det kun et spørgsmål om kort tid, før alle landets borgere kan låne lydbøger i deres eget kommunebibliotek.

Det er kun en meget begrænset del af faglitteraturen, der er indlæst på bånd. Her er man altså ikke kommet særlig langt, og det er naturligvis et problem. Efterspørgslen er der, men den er altså for begrænset til, at